

Tartalom

A tartalom és forma jelentése és kettőssége. A forma jelentősége, különösen az ember biológiai és társadalmi formáját illetően.

Megjegyzés

Ez egy igen elvont téma. A forma egy különleges fogalom ebben a műben, ennek az alapjait és jelentőségét magyarázom el itt. Leginkább annyiból fontos, hogy az ember sok tulajdonságát, korlátait, érzékelését, motivációit, érzelmeit, gondolkozását nagyrészt az ember biológiai és társadalmi formájának következményeként fogom fel. Lásd még a 'Forma' fejezetet.

Tartalom és forma

(Azonosító: 009; Változat: 01)

Pozíció a műben

Előszó

A világ működése

Bevezetés

Elvek

Relatív és abszolút

Visszacsatolás

Evolúció - revolúció

Tartalom és forma

Az elme minősége

Az etika elvei

Program

Alapok

Élet

Elme

Ember

Társadalom

Egység

Program

Az ember élete

1. Tartalom és forma	2	—
2. A forma jelentősége	3	
3. A tartalom és a forma megértésének haszna	4	1

1. Tartalom és forma

(A forma egy speciális fogalom ebben a műben, egy külön fejezet foglalkozik vele, több témával. Itt csak a legfontosabbak szerepelnek.)

A világ számos dolga szétbontható tartalomra és formára, mindenekelőtt az ember maga.

A **tartalom** a dolog lényege, a **forma** pedig az, ami ezt a lényeget megjeleníti, működteti. Például az ember esetén a tartalom az elme, a forma pedig egyrészt az emberi test, másrészt a társadalom. Ezek adják életünk kereteit, a formát, amelyben élünk.

Ebben a műben a tartalom és forma kettőssége elsősorban az elme és az ember szempontjából fontos, ebből a szempontból lesz elemezve leginkább.

Ezen kívül azonban a tartalom és a forma kettőssége sok mindenben megfigyelhető még, például a következőkben:

- **Funkciók és az őket megvalósító technika.** Ilyen például a szállítás, mint funkció, és a különféle szállítóeszközök, mint technika.
- **Információk, gondolatok és az őket hordozó dolgok.** Ide tartoznak például a következők:
 - Az adathalmaz, és a fizikai adathordozó. Például egy mondat, és ahogyan az a papíron megjelenik.
 - A jelentés és a szimbólumok, melyek azt jelképezik. Például a fa fogalma, és az „fa” szó; vagy a követelés, és a pénz, amely megtestesíti azt.
 - A közlés tartalma, célja illetve a formája, vagyis amit mondani akarunk, el akarunk érni, illetve a mód, ahogyan ezt kifejezésre juttatjuk. Például, amikor azt szeretnénk mondani a másiknak, hogy maradjon csöndben, és a változatos formái annak, ahogyan ezt közölni lehet; vagy egy alkotás mondanivalója, célja és az alkotás maga.
- **Az áru és a csomagolás.**

2. A forma jelentősége

A tartalom függ a formától.

1) A tartalomnak szüksége van a formára.

A tartalom forma nélkül nem is létezhet, nem jelenhet meg ebben a világban. Például valószínűleg elme sincs test nélkül.

Mi több, a tartalmat lehet, hogy a forma teremti meg. Ez szintén igaz lehet az elmére. Más esetekben a forma a tartalom átadásához szükséges. Így a gondolatainkat csak úgy tudjuk átadni, ha valamilyen formába öntjük, kimondjuk, leírjuk, lerajzoljuk, megzenésítjük őket.

Mint ebben a példában is, a tartalom gyakran valami elvont, míg a forma gyakran valamilyen fizikai dolog.

2) A forma hatalommal bír a tartalom felett. \$

Egyrészt a formának megvannak a maga korlátai. Így például az agyunk tulajdonságai folytán adott, hogy milyen gyorsan tudunk gondolkozni.

Másrészt a formának megvannak a maga szükségletei, hogy működni tudjon, fennmaradjon. Így például az embernek ennie kell, hogy életben maradjon, és szaporodnia kell, hogy ne haljon ki, mint faj. A forma ennek megfelelően csak olyan tartalmat tud hordozni, amely nem veszélyezteti a fennmaradását, illetve a forma úgy befolyásolja, korlátozza a tartalmat, hogy az ilyenné váljon. Így az ember is megéhezik, vágyik a szexre és a családra.

A dolog azonban nem áll meg a biológiai formánál, **az elmondottak igazak a társadalmi formára is.** Így például adott társadalom a jólét meghatározott szintjét képes biztosítani a tagjainak, illetve olyan sikerkritériumokkal látja el őket, amelyek hasznosak a saját fennmaradása szempontjából. Utóbbira konkrét példa, ahogyan a piacgazdaság az anyagi sikert favorizálja, ezzel serkentve termelésre, fogyasztásra, piaci részvételre az embereket.

Az ember korlátait, érzékelését, motivációit, érzelmeit és gondolkozását ily módon nagyrészt a biológiai és társadalmi forma határozza meg. Nem utolsósorban a kellemes és kellemetlen érzésekre, boldogságra és boldogtalanságra való képességünk is ebből az irányításból

fakad. A forma ezekkel ösztökél bennünket a neki megfelelő viselkedésre.

Ez a befolyás olyan erős, és olyan jól van bedolgozva, integrálva az emberbe, hogy igen nehéz tőle függetleníteni magunkat, a befolyásuktól mentesen, tisztán látnunk a dolgokat.

A dolog annyival még összetettebb, hogy **a formára pedig az őt kialakító mechanizmus lehet hatással**. Így különösen az emberi formán is fellelhetőek az evolúció kézjegyei – ezáltal pedig, áttételesen, az emberi elmén is. Erre már utaltam az ‘Evolúció – revolúció’ témában, bővebben pedig ‘A boldogság eredete és a forma hatalma’ témában lehet olvasni róla.

Annyit még érdemes itt megemlíteni, hogy azért **az emberben már nem ez az irányítás a motivációk és boldogság egyetlen alapja**. Az öntudat számos új motivációt és a boldogság számos új forrását hozza magával, melyek már nem kötődnek közvetlenül a túléléshez. Ilyenek például az esztétika univerzális formája (amikor a naplementét látjuk szépnek, nem az ellenkező nemet), a humor és az etika.

Lásd ehhez a ‘Forma, öntudat, motivációk és érzelmek’, ‘A boldogság eredete és a forma hatalma’ témákat és a ‘Forma’ fejezetet általában.

Az emberek gyakran a forma alapján ítélik meg a tartalmat.

Így például hajlunk arra, hogy az embereket és más lényeket a külsejük, testi jegyeik alapján ítéljük meg.

Ennek meglehet az alapja és az előnyei, valószínűleg ezért is van meg bennünk a hajlam. Viszont **ez az összefüggés legalábbis meglehetősen megbízhatatlan**, és annál inkább az, minél távolabb kerülünk azoktól a körülményektől, melyek között a hajlamunk kifejlődött. Például az ember hajlamos tagadni, hogy más lények, állatok, esetleg valamikor majd a gépek is rendelkezhetnek bizonyos emberi tulajdonságokkal (pl. érzések, öntudat), pedig ez koránt sincs kizárva.

Lásd ehhez a ‘Megismerés buktatói’ témában a látszat hatalmáról mondottakat, illetve az ‘Állati elmék és hatalmunk az állatok felett’ témát.

A mondanivaló formájának fontossága

A gyakorlatban – az ember mindennapi életében, úgy, mint a szélesebb körű kommunikációban – sokat számít, hogy hogyan mondjuk, amit mondunk, nem ritkán még többet is, mint az, amit mondunk.

Lásd ehhez a ‘Kommunikáció gyakorlatának alapjai’ és a ‘Játszmák, meggyőzés és hazugság’ témákat.

3. A tartalom és a forma megértésének haszna

1) Jobban megérthetjük magunkat és egymást.

Sok mindenről megérthetjük, hogy miért úgy érzékeljük, érezzük, gondoljuk, ha meglátjuk, hogy a formának miért éppen úgy hasznos. Ez alapján aztán tudatosabban választhatjuk meg a viselkedésünk.

2) A forma hatalmának felismerése és megértése az alóla való felszabadulás első lépése.

Mivel az embernek valamilyen formára mindenképpen szüksége lesz, a forma szükségletei alól teljesen nem mentesítheti magát. Azt azonban előbb-utóbb jó lenne elérni, hogy magunk választhassuk meg a formát, amiben élünk, mind biológiai, mind társadalmi értelemben. Ez lehetővé tenné, hogy életünk kereteit tudatosan, ésszerűen állíthassuk fel, ne csak elfogadjuk, ami nagyrészt véletlenszerűen adatott – vagyis, hogy mi uralkodjunk a formán, és ne az rajtunk.

Lásd ehhez a 'Felvilágosulás és szabadság' témát.

3) Segít felismerni a lényegét, elvonatkoztatni a külsőségektől.

Ami azt illeti, hogy az emberek egyébként a forma alapján ítélik meg a tartalmat.

4) Praktikus hasznok

Különösen abban, hogy ügyelünk a mondandónk megfogalmazására, előadására.